

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria A

Warszawa, dnia 5 września 2024 r.

Pozycja 74

POSTANOWIENIE z dnia 24 lipca 2024 r. Sygn. akt SK 91/22

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Michał Warciński – przewodniczący
Rafał Wojciechowski – sprawozdawca
Andrzej Zielonacki,

po rozpoznaniu, na posiedzeniu niejawnym w dniu 24 lipca 2024 r., skargi konstytucyjnej R.M. o zbadanie zgodności:

§ 2 pkt 1 i 2 w związku z § 19 pkt 1 w związku z § 4 ust. 1 i 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. poz. 1714) z art. 64 ust. 2 w związku z art. 31 ust. 3, art. 32 ust. 1 zdanie drugie i art. 92 ust. 1 zdanie pierwsze Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

p o s t a n a w i a:

umorzyć postępowanie.

Orzeczenie zapadło jednogłośnie.

UZASADNIENIE

I

1. W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 27 maja 2021 r. (data nadania) R.M. (dalej: skarżący), reprezentowany przez pełnomocnika z wyboru, zaskarżył § 2 pkt 1 i 2 w związku z § 19 pkt 1 w związku z § 4 ust. 1 i 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. poz. 1714; dalej: rozporządzenie z 2016 r.), jako niezgodny art. 64 ust. 2 w związku z art. 31 ust. 3, art. 32 ust. 1 zdanie drugie i art. 92 ust. 1 zdanie pierwsze Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej

Postanowieniem z 17 marca 2021 r. (sygn. akt [...]) Sąd Apelacyjny w P. zasądził na rzecz skarżącego kwotę 221,40 zł (w tym VAT) tytułem zwrotu kosztów obrony z urzędu w postępowaniu odwoławczym, nie uwzględniając tym samym wniosku obrońcy o zasądzenie kosztów obrony ponad tę kwotę. W uzasadnieniu Sąd Apelacyjny w P. powołał się na § 1

pkt 1 i 2 rozporządzenia z 2016 r. zwracając obrońcy skazanego koszty obrony udzielonej z urzędu w postępowaniu odwoławczym, obejmujące opłatę ustaloną w oparciu o przepisy z § 19 pkt 1 w związku z § 4 ust. 1 i 3 powołanego rozporządzenia. Na powyższe postanowienie skarżący złożył zażalenie. Postanowieniem z 11 maja 2021 r. (sygn. akt [...]) Sąd Apelacyjny w P. utrzymał w mocy zaskarżone postanowienie, również powołując się na przywołane przepisy rozporządzenia z 2016 r.

Skarżący uznał, że takie rozstrzygnięcie zostało wydane z naruszeniem art. 64 ust. 2 w związku z art. 31 ust. 3, art. 32 ust. 1 zdanie drugie i art. 92 ust. 1 zdanie pierwsze Konstytucji „w ten sposób, że skarżącemu – adwokatowi, który został wyznaczony jako obrońca z urzędu – został przyznany zwrot kosztów obrony udzielonej skazanemu w postępowaniu odwoławczym o połowę niższy, niż zostałyby przyznany obrońcy lub pełnomocnikowi ustanowionemu z wyboru w tej samej sprawie” (skarga, s. 6-7). Zdaniem skarżącego, Minister Sprawiedliwości, przez zastosowanie arbitralnego i niezawartego w delegacji ustawowej kryterium sprawił, że prawo do uzyskania przez adwokata, będącego pełnomocnikiem z urzędu, wynagrodzenia w pełnej wysokości zostało w istocie wyłączone.

2. W piśmie z 12 grudnia 2022 r. Rzecznik Praw Obywatelskich oznajmił, że nie zgłasza udziału w postępowaniu.

3. W stanowisku z 23 grudnia 2022 r. Minister Sprawiedliwości (dalej: MS) wniósł o uznanie, że „§ 2 pkt 1 i 2 w zw. z § 19 pkt 1 w zw. z § 4 ust. 1 i 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (...) jest zgodny z art. 64 ust. 2 w zw. z art. 31 ust. 3, art. 32 ust. 1 zdanie drugie i art. 92 ust. 1 zdanie pierwsze Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej”. W ocenie MS różnicowanie dotyczące wysokości i zasad ustalania przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu oraz opłat za czynności adwokackie nie jest podyktowane względami podmiotowymi, ale wynikiem postępowania, charakterem pomocy prawnej udzielanej z urzędu i faktem, że koszty tej pomocy ponosi Skarb Państwa.

4. Prokurator Generalny (dalej: PG) w stanowisku z 23 grudnia 2022 r. wniósł o umorzenie postępowania na podstawie art. 59 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK) ze względu na niedopuszczalność wydania wyroku. PG uznał, że skarżący nie podał w skardze konstytucyjnej żadnego uzasadnienia zarzutu niezgodności zaskarżonych przepisów z powołanymi przez niego wzorcami kontroli. Nie sposób bowiem uznać za uzasadnienie w rozumieniu art. 53 ust. 1 pkt 3 u.o.t.p.TK argumentacji, że wynagrodzenie pełnomocnika z urzędu jest o połowę niższe niż wynagrodzenie, jakie otrzymałby obrońca lub pełnomocnik ustanowiony z wyboru w tej samej sprawie.

W konsekwencji PG stwierdził, że skarżący nie sprostał obowiązkowi uzasadnienia zarzutu niezgodności kwestionowanego unormowania z jego konstytucyjnymi prawami określonymi w powołanych wzorcach kontroli. Wobec tego postępowanie w niniejszej sprawie powinno podlegać umorzeniu na podstawie art. 59 ust. 1 pkt 2 u.o.t.p.TK, z powodu niedopuszczalności orzekania.

5. W piśmie z 25 kwietnia 2024 r. skarżący wycofał skargę konstytucyjną i wniósł o umorzenie postępowania.

II

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Skarga konstytucyjna jest szczególnym środkiem ochrony konstytucyjnych wolności i praw. Merytoryczne rozpoznanie skargi uwarunkowane jest spełnieniem szeregu przesłanek wynikających z art. 79 ust. 1 Konstytucji oraz przepisów ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393, dalej: u.o.t.p.TK).

2. Zgodnie z dyspozycją art. 56 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK), skarżący do rozpoczęcia rozprawy może wycofać skargę konstytucyjną. Jeśli sprawa rozpatrywana jest na posiedzeniu niejawnym, cofnięcie skargi konstytucyjnej jest dopuszczalne najpóźniej w terminie 7 dni od dnia doręczenia skarżącemu zawiadomienia przewodniczącego składu orzekającego informującego, że rozpoznanie sprawy nastąpi na posiedzeniu niejawnym – art. 56 ust. 3 w związku z art. 92 ust. 3 u.o.t.p.TK.

Zgodnie z art. 59 ust. 1 pkt 1 u.o.t.p.TK, cofnięcie skargi konstytucyjnej stanowi obligatoryjną przesłankę wydania przez Trybunał Konstytucyjny postanowienia o umorzeniu postępowania.

Wycofanie skargi konstytucyjnej jest uprawnieniem procesowym skarżącego, wyrażającym zasadę dyspozycyjności postępowania w sprawie kontroli konstytucyjności prawa. Skuteczne wycofanie skargi konstytucyjnej wiąże Trybunał Konstytucyjny, który zgodnie z zasadą skargowości nie może działać *ex officio*. Skarga konstytucyjna jest prawnym impulsem umożliwiającym wszczęcie oraz dalsze prowadzenie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym. Jej wycofanie mieści się w granicach swobodnego uznania skarżącego, które nie podlega ocenie Trybunału Konstytucyjnego.

3. Wobec treści pisma procesowego z 25 kwietnia 2024 r., uwzględniając stadium postępowania, w którym zostało złożone, Trybunał Konstytucyjny ustalił, że skarżący skutecznie wycofał skargę konstytucyjną, co wywołało konieczność umorzenia postępowania.

Mając na uwadze wyżej przedstawione okoliczności, Trybunał Konstytucyjny postanowił jak w sentencji.